

[Start](#)/[Nyheter](#)/[Hon sprider Botkyrkas läslust till hela landet](#)

NYHETER

Hon sprider Botkyrkas läslust till hela landet

27 jun 2023 • 6 min

Anneli Glamsare har ägnat sitt arbetsliv åt att ge barn läs- och skrivlust. Hon har blivit utnämnd till Årets läsfrämjare för initiativet Läsa äger. Målet är att få barn att hålla läsningen vid liv under sommarlovet.

MARTIN RÖSHAMMAR

redaktion@biblioteksbladet.se

[SKRIV UT](#)

Anneli Glamsare är initiativtagare till Läsa äger. Foto: Martin Röshammar

Vägg i vägg ligger Bonniers Konsthall. Högt upp, med avundskapande utsikt över Stockholm,

håller Bonniers familjestiftelse till. Ett par dagar i veckan är Anneli Glamsare här och resten av veckan är hon pensionär. Hon fyllde 69 i maj men fortsätter jobba och numera handlar hennes arbete om att få kommuner runt om i Sverige att arbeta med Läsa äger, det koncept hon själv initierade som läs- och skrivutvecklare i Botkyrka kommun.

– Jag kan inte tänka mig att sluta just nu. När jag har så här roligt på jobbet och får göra det som jag verkligen brinner för och ser att det händer saker, då är det som att få en present i slutet av arbetslivet, säger Anneli Glamsare.

För ett år sedan hörde Lovisa Fhager Logothetis av sig från Bonniers familjestiftelse, som dels arbetar med demokratifrågor och dels med läsfrämjande. Läsa äger hade börjat sprida sig och Lovisa Fhager Logothetis hade en fråga: bar Anneli Glamsare på några drömmar som Bonniers familjestiftelse skulle kunna uppfylla? Hon fick sedan ett erbjudande om att börja jobba för stiftelsen.

Alldeles i början av texten stod det att Anneli Glamsare är på plats på Torsgatan i Stockholm två dagar i veckan. Det är inte riktigt sant. För det mesta besöker hon kommuner som håller på att starta Läsa äger. Hon tar ett aktuellt exempel från veckan då vi möts. Den började med att hon var i Huddinge för att utbilda feriepraktikanter inför sina sommarjobb på fritidshemmen.

– Det är det roligaste jag vet, att få vara i görandet. Så jag försökte inspirera dem. De kommer faktiskt att göra skillnad. De kommer att bli förebilder för barnen på fritids, några att se upp till.

I dagsläget är det minst 22 kommuner som använder sig av Läsa äger och det är många fler som är i startgroparna, säger Anneli Glamsare.

Hon som ler och skrattar mycket, pratar snabbt och intensivt, ivrigt och liksom rastlöst, lägger till att det kan vara som i Huddinge, att kommunerna börjar med några skolor som sedan blir fler. Sedan alla och nu är det inskrivet i planerna. Det började med tre socioekonomiskt sårbara områden i Botkyrka. Sedan blev det åtta och sedan alla.

Den årliga läsundersökningen som hon genomförde i Botkyrka visade tydligt hur stort det så kallade sommarlovstappet var. 2018 klarade 94 procent av barnen i en skola läsförståelsemålet efter årskurs ett. Åtta kilometer därifrån var det 94 procent som inte klarade samma mål.

– De här ungarna kommer till skolan lika glada, förväntansfulla, nyfikna och ivriga att lära sig. Då tänkte jag: ”Aldrig i livet att jag kommer att gå med på det här.”

Den ilskan fick Anneli att dra igång Läsa äger. Samarbete var nödvändigt, det visste hon och hon understryker att det aldrig har kostat särskilt mycket att synliggöra läsningen i skolan.

47 procent av alla barn tappar i sin läsning under sommarlovet, det slår internationella studier fast. Det digitala läs-testverkyget Legilexi berättade samma sak och det gjorde att forskare från Linné- och Linköpings universitet intresserade sig när Läsa äger startades i Botkyrka i mars 2018. Tanken var att ett yrkesöverskridande perspektiv var nödvändigt. Genom intensivläsning på skolan veckorna före sommarlovet skapades ett intresse för läsning och sedan var fritids och folkbiblioteket redo. Feriepraktikanter anställdes för att läsa högt. Läsningen blev en snackis. Som när matsalen bjöd på en litterär matsedel med Harry Potters hemliga gryta.

– Jag ser hur gott det gör när vi öppnar dörrar för varandra i olika yrkeskategorier. När vi kan vila i varandras kompetenser. Jag tänker på Fittja bibliotek till exempel. De hade stängt precis, på grund av narkotikahandel i lokalerna och bibliotekarien tänkte: ”Inte en grej till. Jag orkar inte en grej till.” Ändå sa hon ja efter ett tag. Det var kanske mitt engagemang som övertygade henne. I dag säger hon: ”Tack, Läsa äger.”

De ökade sin utlåning av barn- och ungdomslitteratur med över 600 procent det första året. Det gjorde att hon fick tid att ägna sig åt Läsa äger och Tallidsskolan i Fittja organiserar bokpratsgrupper där bibliotekarien är med. När vi hjälps åt kommer vi så mycket längre, menar Anneli Glamsare.

Tallidsskolan har deltagit i något som kallas för Den stora läsutmaningen, för årskurs fyra. Där mäter man läsminuter och barnen, eller ungarna som Anneli säger, var helt säkra på att vinna tävlingen. Det bestämdes då att, vinst eller ej, de skulle ordna en fest och så blev det, en fest med ett författarbesök.

– Det engagemanget, när man krockar arm, när man ser att fritids har betydelse. Wow. På sommarlovet är barnen där. De behöver läsa på sommarlovet så varför kan inte fritids ha läsning som obligatorisk aktivitet tio minuter om dagen, som ett kompensatoriskt uppdrag. Det kanske inte alltid är så att man kan läsa hemma. Vi behöver bygga broar i stället för att skuldbelägga.

Anneli Glamsare fortsätter på Fittjaspåret och minns ett föräldramöte när en ung mamma berättade att hon skulle resa bort nästa dag: ”Du, jag har ingen bok och jag förstår ju att man måste läsa under sommaren.” Anneli svarade att hon hade några böcker som den unga mamman kunde få. Det engagemanget, det intresset som hade skapats, det får inte

förminskas, understryker hon.

Hon återkommer gång på gång till att det de gör och har gjort gör skillnad och att forskningen visar att högläsningen är viktig, hela vägen från vaggan till gymnasietiden. De stora vinnarna är de lässköra barnen, menar hon. Exempelen från olika skolor haglar. Om läsväggar där ”ungarna” har tagit en selfie med sin favoritbok, om idrottslärare som har ordnat orientering med läsfrågor, om föräldrar som informeras regelbundet. Det får inte vara så att varannan unge tappar sina läsfärdigheter under sommaren.

Men finns det inte en risk att Läsa äger blir ett projekt som till slut rinner ut i sanden, om personal byts ut och pengarna behövs till något till synes mer akut?

– Jag tror att styrkan i just Läsa äger är att det är så yrkesöverskridande.

Återigen tar Anneli Glamsare ett exempel. I det här fallet från Norrköping där en före detta socionom hade läst om Läsa äger och bestämde sig för att det var något för deras kulturhus. En stadsplanerare hakade på.

– Det öppnar dörrar och ingen ser någon annan som konkurrent. Alla hjälps åt. Det sparar pengar och man får nya kollegor. Har man klivit in är det svårt att kliva ut när man ser alla vinsterna.

Anneli Glamsare. Foto: Martin Röshammar

Samtidigt är hon väl medveten om de problem som finns. Hon säger att hon inte är en person som gillar att sopa saker under mattan. Anneli nämner **Läraryrket 2023** som bland annat slår fast att bokläsandet minskar hos hela den svenska befolkningen, inte minst bland barn och unga. Men det handlar inte bara om läsförståelse, man kanske inte kan läsa, kanske har man inte knäckt koden. Hon berättar om de 400 elever med läs- och skrivsvårigheter som hon har haft i lästräning genom åren.

– De har varit femton år och har inte kunnat bokstavsljuden. Det fanns en period när man inte trodde att avkodningsdelen var så viktig och det där nötandet. De behöver träna som allt annat. Det handlar om att hålla konditionen igång. Den som är lässkör och tycker att det är svårt och tråkigt, den behöver ju nöta mest. Jag sa det till dem, att de borde få medaljer. Att inte kunna läsa, det spiller över på skolans alla ämnen. Vi måste hitta barnen med problem och vi måste göra insatserna tidigt, rätt insatser. Vi måste också få dem läsmotiverade. Det finns en bok där för alla, men vi kan inte lägga ansvaret på ungarna att de ska hitta sina böcker. Det är vi som måste hitta rätt bok för varje ung person och vi kan inte tänka på ett finkultursätt utan det måste vara vad som helst, bara ungen kommer in i den världen.

Nog saknar Anneli Glamsare den dagliga kontakten med barn och ungdomar, hon som har arbetat som lärare i 34 år och som läs- och skrivutvecklare i tolv år, men då kan hon ju alltid sticka ut till någon skola. Dessutom hör gamla elever av sig då och då. Som killen som beskrev sig själv som ”den där stökiga, bökiga jävelungen”. Han ville bara säga att det har gått bra för honom och för hans syskon. Killen ville bjuda henne på lunch och då kom det fram att de hade